

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 3 2012



B-Postabonnement

Returadresse: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

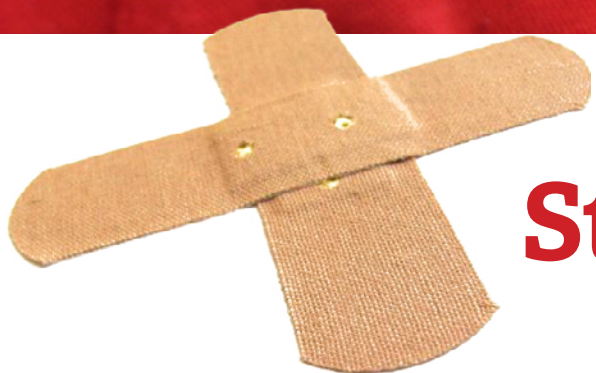
Arbeidsliv: **Kampen for faste ansettelser fortsetter**

Foto: Nei til EU



Arbeidsliv: **Veier ut av deltidsfella**

Foto: Anja Rolland



Helseforetaksreformen: **Styrer mot sammenbrudd**

Foto: YAY Micro

LEDER:

"Norge må vise ansvar overfor filippinske gjestearbeidere." TURID THOMASSEN, LEDER I RØDT



VIKARBYRÅDIREKTIVET:

"Venstresida må satse på arbeidslivspolitik." BJØRNAR MOXNES, NESTLEDER I RØDT





Turid Thomassen
turid.thomassen@roedt.no
leder i Rødt

Menneskehandel på norsk

LEDER

Mange filippinske sykepleiere har det siste tiåret blitt behandlet som handelsvare i Norge. En lovendring i 2001 skapte et nytt marked for «formidlere», «utleiebyråer» og «vikarbyråer». Noen få ble rike.

Arbeidskraft er Filippinenes største eksportvare. Hver eneste dag i 2009 reiste 4000 unge filippinere til utlandet for å søke arbeid. Mange av dem var sykepleiere. Penger fra utenlandsarbeiderne utgjør 10 prosent av brutto nasjonalprodukt på Filippinene.

For de filippinske sykepleierne er arbeidsledighet og fattigdom det sannsynlige alternativet til å jobbe i Norge. I denne situasjonen slåss filippinsk fagbevegelse og migrant-organisasjoner for å bedre samfunns- og arbeidsvilkår på Filippinene, samtidig som de slåss for at filippinske arbeidere skal ha ordna forhold i utlandet. Rødt mener begge disse kampene fortjener støtte.

Hvis regjeringa vil, er det enkelt å rive vekk grunnlaget for useriøse rekrutteringsfirmaer i begge land. Filippinene ønsker en mellomstatlig avtale som fastsetter hvordan filippinske sykepleiere kan søke arbeid i Norge.

Rødt har i brevs form oppfordra helseminister Strøm-Erichsen, arbeidsminister Bjurstrøm og utenriksminister Gahr Støre til å ta det initiativet som trengs for å få en slik avtale på plass.

Når sykepleiere med godkjent utdanning fra Filippinene søker arbeid i Norge, får det norske samfunnet faglært arbeidskraft uten å måtte ta de samfunnsmessige kostnadene med oppvekst, skole og fagutdanning. Da er det selvsagt at den norske staten – og ikke sykepleieren – dekker kostnadene knyttet til at hver enkelt skal kvalifisere seg for arbeid i Norge. Avtalen må sikre at staten eller første arbeidsgiver i Norge betaler reiseutgifter og avgifter til filippinske og norske godkjenningstinstanser.

Siden 2001 har hundretalls filippinere måttet arbeide gratis i månedsvis i norsk eldreomsorg. En mellomstatlig avtale må gjøre slutt på denne lovløse utnyttninga og fastslå at alle skal ha samme lønn som norske kolleger.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgever: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Helseforetaka i praksis

Markedsstyring: Nedleggelse og underskudd herjer Oslo-sjukehusene. Illustrasjonsfoto: Adrian Boliston/CC.

SJUKEHUS

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Når økonomien får styre, kommer pasientenes behov i andre rekke. Det blir mer og mer tydelig for meg, sier Ann Karin Osode, leder av Fagforbundet ved Aker sykehus. Hun får støtte av Rødts Gunnvald Lindset.

Sammenslåinga av Oslo-sjukehusene til Oslo Universitetssykehus (OUS) har pågått i tre år. Problemene står i kø: Ansatte frykter for pasientsikkerheten, over halvparten av bygningsmassen er uegna for sjukehusdrift og OUS går 50 millioner kroner i underskudd hver måned. Nå tømmes Aker for sjukehusfunksjoner.

– Aker var et veldrevet sjukehus med et anerkjent fagmiljø. Her forsøkte man å se hele pasienten, ikke bare en enkelt syk kroppsdel. Nå er fagmiljøene i ferd med å ødelegges. Pasientene mister gode, etablerte behandlingstilbud. Ortopedisk avdeling på Aker ble nylig stengt trass i at behovet for ortopedisk behandling er stort. Nå må pasientene vente lenger på nødvendig behandling.

Nødvendige avdelinger negges ned

– På Aker har vi en velfungerende gastrokirurgisk avdeling som tar seg av kreft og kirurgi i fordøyelsessystemet, fortsetter Osode.

– Ledelsen i OUS har bestemt at avdelinga skal flyttes til Ullevål innen 25. juni i år. Det betyr at gastrokirurgien får langt dårligere lokaler og redusert kapasitet. Denne flyttinga er en skandale.

– Akuttmottaket på Ullevål er i dag sprengt, og akutten på Aker går også for fullt. For å spare personalkostnader vil OUS-ledelsen flytte akuttmottaket på Aker til Ullevål innen 1. juli. For dem betyr penger mer enn pasientsikkerhet. Blir flyttingene av gastro og akutten gjennomført, vil fristbruddene og ventetidene øke dramatisk. Dette må stoppes!

Ventelistetriksing

Ventelistetriksinga innen OUS er nå blitt allment kjent. Det skjer på denne måten, forklarer Osode:

– Pasienter som er klar over at behandlingsfristen vil bli brutt, kan ta kontakt og har rett til behandling et annet sted. OUS tar da likevel pasienten inn til behandling for å slippe å betale for på et annet sjukehus. Dermed skyves alle andre bakover på ventelista.

– Vi må få slutt på dette uvesenet denne bedriftsøkonomiske tankegangen fører med seg. For å få inn penger planlegger helsebyråkratene

Høyere status for praktisk utdanning

UTDANNING

Fredrik V. Sand fredrik@roedt.no

– Vi må snakke om et kunnskaps- og produksjonssamfunn, ikke bare et kunnskapssamfunn, påpekte den danske forfatteren Lars Olsen på Manifest Analyses årskonferanse.

Konferansen hadde kunnskapsnasjonen som tema. Olsen har skrevet boka *Uddannelse for de mange – opskrift på en kulturrevolution*, og fortalte om hvordan utdanningslivet har blitt mer elitistisk og akademisk, og hvordan man kan gjøre utdanningssystemet mer praktisk og virkelighetsnært.

Dårlig lærlinglønn

Tina Marie Madsen valgte helse- og sosialfag og barne- og ungdomsarbeid på videregående, men tok påbygg til generell studiekompetanse framfor

å fullføre et yrkesretta løp som lærling. Hun mener det er idiotisk at høyere utdanning blir verdsatt høyere enn praktisk utdanning.

– Ikke fordi det nødvendigvis er et dårlig alternativ, det er kjempefint at folk går på skole for å skaffe seg den kunnskapen de kan, og noe høyere utdanning er jo også praktisk innretta, men høyere utdanning er ikke noe som passer for alle. Ikke alle har hode for å sitte å studere i tre-fire år, sier Madsen.

– En av hovedgrunnene til at jeg valgte påbygg var den dårlige lærlinglønna. Jeg ville flytte hjemmefra og det lot seg vanskelig forene. I dag jobber jeg i barnehage, og hvis jeg hadde fullført et yrkesretta løp hadde jeg hatt bedre lønn i dag. Samtidig har jeg nå muligheten til å få høyere utdanning og bedre lønn for samme jobben. Når arbeidserfaring kan gi bedre læring enn bøker er det ulogisk at det krever en formell utdannelse og en tittel for å bli høyere verdsatt.

Madsen peker også på at mer og bedre veiledning og rådgivning fra lærere kunne påvirket



salg av store deler av Aker-tomta. Men Oslos stadig økende befolkning trenger Aker sykehus. Nå må det tenkes mer langsiktig. Det betyr stans av all planlagt utflytting fra Aker. Flyttede avdelinger bør i størst mulig grad flyttes tilbake. Hele Akers tomteområde må beholdes som tomt for nødvendige framtidige sjukehusbygg, mener Osode.

Helseforetaksmodellen må bort

– Rødt vil fjerne foretakssystemet, og vi mener også at det trengs en annen helsepolitikk. Rødts alternativ må bygge på et offentlig helsevesen som tar utgangspunkt i folks behov.

Slik svarer Gunnvald Lindset når Rødt Nytt ber Rødt-politikeren og lokalsjukehusaktivisten fra Mosjøen skissere et alternativ til dagens system.

– Jeg mener vi har mye å lære av Skottland, sier han. Der har de avskaffa en markedsmodell som likna den norske. Helsevesenet baseres nå på samarbeid og ikke konkurranse. Det er skattefinansiert og offentlig, gratis for innbyggerne og basert på folks behov.

– Hos oss må sjukehusa tilbake til folkevalgt styring og demokratisk kontroll. Vi må avvikle den bedriftsøkonomiske helseforetaksmodellen. Regnskapsloven som er henta fra private aksjeselskap må avskaffes, og sjukehusa skal styres økonomisk etter samme prinsipper som annen



Tillitsvalgt: Ann Karin Osode. Foto: Egil Hermans.

offentlig virksomhet. Stykkprisfinansieringa må bort, eller reduseres til et minimum. Behandling skal ta utgangspunkt i pasientenes behov og helsefaglig vurdering, ikke hva som er økonomisk lønnsomt.

Lindset mener at loven om helseforetak må erstattes av en ny lov som slår fast at hver enkelt innbygger har rett til gratis sjukehusbehandling. Fordelinga av penger må gjøres på grunnlag av en nasjonal helseplan med politisk vedtatte planer for sjukehusstruktur og funksjonsfordeling.

– Staten skal bruke skattepenger og betale for de sjukehusa og tilbuda folk har behov for, mener han.

hennes valg. Dette er en problemstilling Lise Ødemark som jobber i karriereenhetene i Oslo og med rekrutteringspatruljer i helsearbeiderfaget kjenner igjen.

– Noen vil kanskje utsette yrkesvalget ved å ta påbygging og ser på det som et valg som gir flere muligheter, sier Ødemark.

Nye tall fra rapporten *Får vi nok personell til omsorgstjenestene?* viser at sjøl om helse- og sosialfag er det mest populære yrkesfaglige studieprogrammet blir under 14 prosent av de som begynner på utdanningen helsefagarbeidere to år seinere.

– Noen har kanskje også opplevd for få positive erfaringer fra praksisfeltet under utdanninga. Media snakker ofte om en sektor i krise og det gir høyere status å ta studieforbereidene enn å fullføre en yrkesutdanning, sier Ødemark.

Mer praksisretting og mindre deltid

Ødemark tror verdsetting av høyere utdanning i forhold til praktisk yrkesretta utdanning har stor betydning.

– Det er jo viktig for ungdom hva venner, foresatte og samfunnet mener om deres utdanning



Kunnskap: Lars Olsen (t.h.) innleda om utdanning på Manifest Årskonferanse. Foto: Anja Rolland.

og yrkesvalg.

– Jeg tror utdanninga er tjent med å gjøre de ulike programfagene, i tillegg til fordypningsprosjekt, mer praksisretta. Flere lærebedrifter, verdsetting av veiledere i bedriftene og flere 100% stillinger innen sektoren kan også ha betydning.

RØDT Norge RUNDT



MOSS:

Dyr parlamentarisme

Antall årsverk i det politiske systemet i Moss kan ese ut til mer enn det dobbelte når parlamentarismen innføres.

– Dette blir veldig dyrt, med så mange politiske stillinger. Og hva skal vi med en ordfører i 100 prosent stilling i en slik modell? Det er grenser for hvor mange snorer som skal klippes i denne byen, sier Eirik Tveiten til Moss Avis.



TROMSØ:

Bybussen en skandale

Gruppeleder for Rødt i Tromsø, Jens Ingvald Olsen, frykter at liv vil gå tapt hvis ikke noe skjer med kollektivtransporten i byen.

– Etter at Nobina startet opp sin kontraktperiode har bybussen endt opp som en fullstendig skandale. For befolkningen i Tromsø er dette fullstendig uakseptabelt. Bussbrukerne kommer ikke til rett til skole, arbeid, og andre viktige gjøremål, sier Olsen til avisa iTromsø.



NESODDEN:

Kritisk til ordførerlønna

Nesoddordfører Nina Sandberg (Ap) kan få 130.000 kroner i lønnsøkning. Kommunestyrerepresentant Geir Christensen rister på hodet og peker på at Rødt har forsøkt å få på plass et ekstra årsverk i hjemmetjenestene for å gi et bedre handlingsrom.

– Det ble avslått av et solid flertall fordi det ikke var budsjettmessig dekning for økninger. Men å bruke noe tilsvarende til økte godtgjørelser til seg selv, blir ikke engang en budsjettdiskusjon, sier Christensen til Akershus Amtstidende.



KRISTIANSAND:

Reagerer mot inhabil ordfører

Kristiansand-ordfører Arvid Grundekjøn (H) var inhabil da bystyret ga 37 millioner i garanti til Fullriggeren Sørlandet.

– Ordføreren var dundrende inhabil siden han sitter som styremedlem i Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet. Det er store summer involvert, og ordføreren brukte også masse taletid på å gå inn for garantien. Slike dobbeltroller kan vi ikke ha, sier Rødts Halvor Fjermeros til Fædrelandsvennen.



I debatt: Bjørnar Moxnes debatterte Vikarbyrådirektivet under Manifests årskonferanse. Foto: Anja Rolland.

Fortsetter kampen mot løsarbeidersamfunnet

VIKARBYRÅDIREKTIVET

Brage Aronsen brage@roedt.no

Bjørnar Moxnes, nestleder i Rødt, lover fortsatt kamp for faste ansettelser og et anstendig arbeidsliv, som respons på Arbeiderpartiets allianse med NHO og høyresida i striden om vikarbyrådirektivet.

– Vikarbyrådirektivet har som formål å anerkjenne bemanningsbyråer som Adecco, Manpower og Jobzone som vanlige arbeidsgivere, og sidestille bruken av innleide med fast ansatte. Det vil føre til at færre får fast jobb og flere må jobbe midlertidig. Det er grunnen til at bemanningsbyråene jubler for at Arbeiderpartiet tvinger gjennom direktivet med støtte fra NHO og høyrepartiene.

– Støtten til vikarbyrådirektivet tyder på at Ap-toppene ikke kjenner de harde realitetene vikarer jobber under. Et eksempel er fra Losang Bemanning. En venn av meg jobber der, fjernt fra festtalene om et verdig arbeidsliv og den norske modellen. Han står opp klokka fem hver morgen og må møte opp hos vikarbyrået klokka seks for å vente på oppdrag. Får han ingen oppdrag, blir det ingen lønn den dagen.

Men er det ikke bra med likebehandling av fast ansatte og innleide?

– Vi kan og bør innføre likebehandling av innleide uten å vedta direktivet. Det vil være et viktig tiltak mot sosial dumping. Det Ap ikke sier høyt, er at arbeidsgiverne kan organisere seg vekk fra likebehandlingsprinsippet. Hvem skal du for eksempel likebehandles med hvis du leies ut til en entreprenør uten faste ansatte?

– Sånn er det med Buchardt og Røkses nye hotell på Fornebu. Det bygges av selskapet Hent, som ikke har egne ansatte håndverkere. Dette problemet blir mye større når bemanningsbyråer skal anerkjennes som en hvilken som helst annen arbeidsgiver. Vi åpner opp for løsarbeidersamfunnet.

– Det eneste argumentet Arbeiderpartiet har igjen er at de tror dette skal gå bra. Resten av regjeringa, LO, YS, Unio og Rødt tror ikke det. Implementeringa av direktivet betyr at vi må intensivere kampen mot løsarbeidersamfunnet.

– Vi ønsker et tettere samarbeid med fagbevegelse og tillitsvalgte, både i og utafør våre egne rekker. Et arbeidsliv i rask endring krever en kraftig satsing på arbeidslivspolitikken på venstresida, sier Moxnes.

– Rødt vil framover arbeide for at fagforeningene får påtalerett ved brudd på Arbeidsmiljøloven. I dag må den enkelte arbeidstaker reise sak, og det betyr at så å si ingen lovbrudd kommer for retten. Vi vil også jobbe for at tillitsvalgte får innsynsrett i lønns- og arbeidsvilkår for innleide uten taushetsplikt. Dette er tiltak som kan demme opp for noen av de negative konsekvensene av vikarbyrådirektivet, avslutter Moxnes.



Tillitsvalgt: Rørlegger Joachim Espe ser de dramatiske følgene av den eksplosive bruken av innleid arbeidskraft hver dag. Foto: Brage Aronsen.

Fortsetter kampen mot løsarbeidersamfunnet

VIKARBYRÅDIREKTIVET

Brage Aronsen brage@roedt.no

Arbeiderpartiet har begynt prosessen med å implementere EUs upopulære vikarbyrådirektiv, til tross for massiv motstand i fagbevegelsen og i egen regjering. Men hva blir konsekvensene av direktivet ute på arbeidsplassene?

Rødt Nytt har spurt Joachim Espe, rørlegger og tillitsvalgt i rørleggerbedriften Aug Larsen.

– Vikarbyrådirektivet handler om å gjøre det enklere å benytte innleid og midlertidig arbeidskraft på bekostning av faste ansettelser. Det handler ikke om vikarer for Per og Pål i pappaperm, understreker Espe.

– Situasjonen innafor bygg og anlegg er i dag dramatisk. En rekke byggforeninger laget i samarbeid med De Facto en rapport i forkant av Fellesforbundets landsmøte som avdekket at godt over halvparten av de som jobba på bygg i og rundt Oslo, var innleid. De seks største utleieselskapene var større enn de seks største entreprenørene. Dette er situasjonen i dag, når vi har en arbeidsmiljølov som sier klart at dette er ulovlig!

– Vi har tariffavtaler hvor tillitsvalgte har drøftelsesrett, og i enkelte tilfeller forhandlingsrett, rundt bruk av midlertidig ansettelser. Det vil si at bedriftene er nødt til å forhandle med oss tillitsvalgte om de skal kunne bruke arbeidskraft som ikke er fast ansatt. Tallene viser oss jo at dette brytes daglig og konsekvent, og det er en hard kamp for tillitsvalgte som krever forhandlinger og setter begrensninger på bruk av innleie.

EFTA-domstolen avgjør

Mange har pekt på at ved å implementere vikarbyrådirektivet gir vi fra oss den politiske kontrollen over norsk arbeidsliv. Til sjuende og sist kan det bli EUs kontrollorgan ESA og den tilhørende EFTA-domstolen som avgjør hva slags regler Norge må følge.

– NHO har i sin høringsuttalelse sagt at de mener begrensningene som ligger i Arbeidsmiljøloven er for strenge sett opp mot direktivet, og har varslet at de vil prøve dette for EFTA-domstolen. Der er det store sjanser for at lovreguleringen av det som har

vært hovedprinsippet for vårt arbeidsliv, faste ansettelser, vil ryke.

– Følgene av dette ser vi allerede i bygg og anlegg som i praksis har levd med denne dereguleringa i flere år. Yrkesfagelever sliter med å få lærlingplass fordi fagene deres heller leier inn midlertidige. Rekrutteringa til fagene synker fordi det er vanskelig å få lærlingplass og mange unge ser ikke på en del av disse fagene som en trygg framtidig arbeidsplass.

– Vi ser også at dette går ut over HMS-arbeidet. Innleide er grovt overrepresentert på skade- og ulykkesstatistikker. Det teknologiske nivået på byggeplassene synker, da tekniske hjelpemidler som letter arbeidet blir erstatta av billig manuell arbeidskraft som byttes ut når den er utslitt etter kort tid.

Ingen reell likebehandling

Arbeiderpartiet forsvarer direktivet med prinsippet om likebehandling og hevder at direktivet er kjempa fram av europeisk fagbevegelse?

– Likebehandlingsprinsippet er resultat av et kompromiss. Det var det EU ga fra seg for å få fagbevegelsen med seg. Det er også viktig å presisere at idéen om likebehandling ikke lar seg realisere i praksis. Mange har ikke noe ansettelsesforhold mellom oppdragene og dermed vil ikke likebehandlingsprinsippet gjelde. Likebehandlingsprinsippet vil uansett ikke kunne skape trygghet for innleide. Hvis du er leid ut til en bedrift med tariffavtale den ene uka vil du lønnes deretter, men hvis du neste uke er leid ut til en bedrift uten tariff vil forholda endre seg på et blunk. Det er nettopp derfor prinsippet om faste ansettelser er så viktig, sier Espe.

– Det er vanskeligere å organisere de innleide. Midlertidige blir ikke del av noe fast arbeiderkollektiv, de flyttes fra plass til plass. De er redde for å stille krav eller bli stempla som vanskelige, for så å ikke få tildelt flere oppdrag. Jeg har sett flere eksempler på at folk som stiller spørsmålstegn ved noe eller stiller krav, ikke kommer tilbake. Dette er en fryktkultur som gir arbeidskjøperne en helt annen makt over arbeidslivet, enn om de må forholde seg til et organisert arbeidsliv med tillitsvalgte, lov og avtaleverk. Det «mer moderne og fleksible arbeidsmarkedet» er arbeidsgivernes gamle drøm om bryggearbeidere som står på kaia for kanskje å få jobb den dagen.



Deltidsfella: Kvinner deltidsarbeid er en av vår tids største likestillingsutfordring. Foto: Anja Rolland.

ARBEIDSLIV

Brage Aronsen brage@roedt.no
Maren Rismyhr maren@roedt.no

Fire av ti sysselsatte kvinner i Norge jobber deltid. Det gjør deltidsfella til en av våre største likestillingsutfordringer, i følge Manifest Analyse. Også Handel og Kontor etterlyser flere tiltak mot deltidproblemet.

Deltidsfella er navnet på en fersk pamflett fra Manifest Analyse. Sosiolog og utreder Ingrid Wergeland forteller om innholdet:

– I Deltidsfella møter vi personer som er ansatt i deltidsstillinger, men som ønsker full stilling. En butikkmedarbeider som kun har tre faste vakter i uka, men har jobbet fullt i halvannet år. En kokk som forteller at hun er redd for å ta seg en dusj, fordi telefonen kan ringe med tilbud om en ekstra vakt. Vi besøker arbeidsplasser hvor de har fått bukt med småstillingene. I tillegg til både gode og nedslående historier fra arbeidsplasser rundt i landet, forklarer vi hvilke rettigheter som finnes i dagens lovverk. Vi intervjuer også arbeidslivsforskere, og LO, arbeidsgiverne og partiene forklarer hva de mener bør gjøres, forteller Wergeland.

Privatisert uførhet

– Det snakkes ofte om frivillig og ufrivillig deltid. De negative konsekvensene av å jobbe deltid, er de samme uansett om man opplever den som valgt eller ikke. Samtidig er det viktig å se at skillet mellom frivillig og ufrivillig deltid ikke er absolutt. Ei dame som jobber seksti prosent stilling fordi hun ville blitt utslitt og sykemeldt av å jobbe fullt, vil regnes som «frivillig». Virkeligheten er at hun personlig tar kostnaden ved å ha en for tung jobb, i form av lav inntekt. Dette kan vi kalle privatisert uførhet, sier Wergeland

– Omfanget av deltidsarbeidet gjør at norske kvinner er mindre økonomisk selvstendige, de har høyere sykefravær, de får mindre medbestemmelse på arbeidsplassen, sjeldnere videreutdanning, dårligere karrieremuligheter, mindre mulighet til å planlegge egen tid, for å nevne noen følger. De risikerer å være et b-lag på arbeidsplassen. Det at særlig kvinner er i deltidsfella, gjør det til et likestillingsproblem.

Rett til heltid må lovfestes

– På den enkelte arbeidsplass er det viktig at folk organiserer seg i fagforeningen. Bransjer som varehandel, hotell og restaurant og renhold har lav organiseringsgrad som en ekstra utfordring i kampen mot deltid. Det er flere gode hjelpemidler i både Arbeidsmiljøloven og tariffavtaler, som kan tas i bruk for å få ned deltidsandelen. Men dette må jo følges opp av lokale tillitsvalgte og arbeidsgiver. Videre bør det legges til rette for at personer i deltidsstillinger kan øke stillingsstørrelsen sin. Det holder ikke at en arbeidsgiver spør om en deltidsansatt ønsker større stilling. Hun bør også bli spurt om hva som skal til for at hun kan gå opp i stilling. På nasjonalt nivå, mener LO at retten til heltid bør lovfestes. Det vil nok være effektivt, da heltid da vil være normen ved ansettelse, slik faste ansettelse er det nå.

– Det er viktig å ikke moralisere overfor den enkelte kvinne som jobber deltid. For mange er det en løsning for å få hverdagskabalene til å gå opp. Samtidig er det først ved å påpeke omfanget og konsekvensene at det er mulig å ta politiske grep, mener Wergeland.

Sekstimersdag en løsning?

– Etter min mening er deltidsbruken det største likestillingspolitiske spørsmålet nå. Deltid er en viktig del av likelønnskampen. Det er merkelig at det skal være så vanskelig å få lovfesta retten til heltid. Her er ikke politikerne tøffe nok! Ett sted må vi begynne, svarer Peggy Hessen Følsvik, 1. nestleder i Handel og kontor, når Rødt Nytt spør henne om deltidproblemet.

– Sekstimersdagen er innført for kvinner, men de får ikke betalt for det, mener Følsvik. Sekstimersdag uten lønnskompensasjon er det samme som deltid.

– Det er ingen hemmelighet at de mannsdominerte forbunda ikke har vist stor interesse og vi trenger flere tunge aktører på banen for å komme noen vei med sekstimersdagen. Men den vil komme, mener Følsvik.

– Sekstimersdag er et mål og en ambisjon. Det er en glimrende løsning. For å få det til, kreves et breiere samfunnsengasjement. Det er et relativt stort sprang å ta. Men kan hende flere vil innse at tida snart er moden for å ta ut tid framfor penger.

Hvor skal vi begynne i 2012-tariffoppgjøret?

– Vi vil jobbe for at de som ønsker større stillingsstørrelse skal få den muligheten. Det betyr



Utreder: Ingrid Wergeland. Foto: Manifest Analyse.



HK-nestleder: Peggy Følsvik. Foto: Handel og Kontor.

at vi må kreve å forsterke tillitsvalgtes rett til å drøfte stillingsstørrelsene. Det vil også si større innsynsrett.

Følsvik forklarer at veldig mange som jobber deltid er avhengig av å fylle på med ekstra timer for å få endene til å møtes. Men når du jobber deltid, får du ikke overtidsbetaling når du jobber utover den prosenten du er ansatt i. Du tar det du får, og kommer sjelden over 100 prosent.

– Slik må en takke ja, uansett om det passer inn i hva du ellers har på tapetet. Derfor vurderer vi å reise krav om et mertidstillegg, et tillegg utover den vanlige timelønna, når du jobber mer enn din avtalte deltidsarbeidstid. Samtidig som det gir mer penger i pungen, vil det også legge et press på arbeidsgiveren til å øke stillingsprosenten.



Støtter streiken: Bjørnar Moxnes. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

Støtter streik for tariff

De ansatte ved Bobbos storkiosk i Tromsø er tatt ut i streik etter at Handel og Kontor har fremmet krav om tariffavtale. Arbeidsgiver har avvist kravet, og mekling har ikke ført fram. Nestleder i Rødt, Bjørnar Moxnes, peker på at arbeidstakere i handelsnæringa er særlig utsatt for useriøse lønns- og arbeidsforhold.

– Butikker og kiosker er ofte arbeidsplasser med mye gjennomtrekk og mange unge deltidsansatte. Vi ser urovekkende mange eksempler på at arbeidsgiverne tror de kan skalte og valte med de ansatte etter eget forgodtbefinnende. Nettopp derfor er det viktig å støtte ansatte som sier fra, og som krever tariffønn og ordna forhold, sier Moxnes.

– Rødt deler Handel og Kontors vurdering av at permitteringen er ulovlige. Å bruke permitteringer som et forsøk på å unngå streik i en tariffkonflikt vitner om en mildt sagt kreativ forståelse av arbeidslivets regler.

– De streikendes krav om tariffønn, helge- og kveldstillegg er selvfølgeligheter i andre sektorer. Vi har sett flere liknende streiker de siste årene, hvorav de fleste har endt med full seier til de ansatte. Det håper vi blir tilfellet i denne saken også.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Seiret i retten: Klubblleder Monica Okpe. Foto: Vegard Holm.

Okpe vant jobben tilbake

Rødt Nytt har fulgt saken til Monica Nkechi Okpe, klubbllederen ved DHL-terminalen på Alnabru som ble avskjediget i mai i fjor. LO har hele tiden ment avskjedigelsen er usaklig. 6. mars kom dommen som ga full seier til Okpe.

– At det ble full seier er helt supert, og den er ikke overraskende ut fra hva som skjedde i Arbeidsretten. Men når dommen ble slik den ble er det helt herlig, sier Okpe til frifagbevegelse.no.

– Vi har fått medhold i alt som var prinsipielt viktig for oss. Og det er veldig gledelig at Arbeidsretten har blikk for oppsigelsesvernet for tillitsvalgte, sier LO-advokat Einar Stueland.

Rødt har deltatt i støttearbeidet og nestleder Bjørnar Moxnes er letta og glad over dommen.

– Monica Okpes seier i Arbeidsretten er en seier for alle tillitsvalgte. Dommen er et viktig signal til arbeidsgivere om at det ikke er greit å kvitte seg tillitsvalgte som oppleves som bryssomme. Det er gledelig å konstatere at slike forsøk på knebling av tillitsmannsapparatet ikke blir godtatt i norsk arbeidsliv, sier Moxnes.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Nordens Paris: Rødt Tromsø gjør det godt på målingene. Foto: Fjellheisen.

Trussel mot byrådspartiene

I Nord-Norges største by nærmer Rødt seg tosifra oppslutning.

Jens Ingvald Olsen, gruppeleder i Rødt Tromsø, peker på et langvarig og grundig arbeid som forklaring på at Rødt har økt fra under 3 prosent i 2003 til mellom 7 og 8 prosent i de to siste kommunevalgene og videre til henholdsvis 9,4 og 9,7 prosent på de siste meningsmålingene.

– Rødt har markert klare standpunkt på mange saksfelt. Dette begynte med en sentral rolle i kampen mot OL i Tromsø fra 2003 til 2008. Selv om det var splittelser internt i partiene var SV og Arbeiderpartiet for. Her bygde vi et ganske stort nytt grunnfjell, sier Olsen.

Olsen sitter i Rødts strategikomité som sida forrige stortingsvalg og fram til det kommende landsmøtet i mai har jobba med å peke ut en vei videre for Rødt. Olsen mener erfaringene fra Tromsø gjenspeiles i komiteens arbeid.

– Vi må dyrke det som er særegent for Rødt, jobbe grundig og ha klare standpunkt. Dette må vi gjøre sammen med folk i ulike kamper mot maktmennesker, i kapitalmakta og i den politiske makta.

– Vi vil fortsette å sette både store spørsmål og lokale forhold på dagsorden. Fra



Større enn FrP: Jens Ingvald Olsen. Foto: Rødt Tromsø.

oljeøkonomien til anbud i kollektivtransporten, fra Tromsø som solidaritetsby til virkningene av samhandlingsreformen. Vi ser også hvordan representanter for byrådspartiene kommer med stadig heftigere skjellord og utskjellinger av oss, og da særlig meg som gruppeleder. Dette viser samtidig at vi har blitt en trussel mot deres prosjekt.

Fredrik V. Sand
fredrik@roedt.no

Trondheim står samla mot nazisme

For første gang på over ti år avholdt nazister en offentlig markering i Norge da et tjuetalls medlemmer av organisasjonen Den norske motstandsbevegelsen 10. mars marsjerte gjennom Trondheims gater før de gikk til angrep på sjokkerte forbipasserende.

Politiet arresterte 25 av demonstrantene, hvorav 23 var svenske. Hendelsen har satt sinnene i kok. Jo Skårderud, Rødt-politiker i Trondheim og aktiv i LOs Ungdomsutvalg i Sør-Trøndelag var blant dem som ble vitne til nazistenes markering i Trondheim sentrum. Han forsikrer om at nazistene vil møte knallhard motstand fra et samla Trondheim i framtida.

– Svenska Motstandsrorelsen er en av Nordens mest ekstreme naziorganisasjoner. De hyller åpent Adolf Hitler, de oppfordrer medlemmene sine til å bevæpne seg og de har angrepet og trakassert politiske meningsmotstandere i en årrekke. SMR er en kriminell og ekstremt voldelig organisasjon. Flere sentrale lederfigurer er dømt for drap, væpna ran og voldsforbrytelser.

– At de svenske nazistene nå forsøker å



Antirasist: Jo Skårderud. Foto: Brage Aronsen.

eksportere sin menneskefiendtlige hatideologi til Norge tar vi svært alvorlig. Slikt har vi ikke plass til hos oss. Vi er allerede i gang med et bredt tverrpolitisk initiativ for å arbeide mot at nazimiljøet skal få slå rot i Trøndelag.

– Hver gang nazistiske organisasjoner og partier har forsøkt å etablere seg i Norge har de blitt slått tilbake av antirasistisk masseorganisering. Det skal vi sørge for at blir tilfellet denne gangen også, avslutter Skårderud.

Brage Aronsen
brage@roedt.no



Aktivist: Seher Aydar har liten sans for karrierepolitikere. Foto: Andreas Tølfesen.

Håp for norsk antirasisme

RØD UNGDOM ANTIRASISME

Marte Teigen marte@sosialisme.no

Nylig ble 22 år gamle Seher Aydar innstilt som ny leder i Rød Ungdom. Aydar, som er litt fra Tyrkia, litt fra Kurdistan, litt fra Fredrikstad og litt fra Groruddalen gleder seg til å ta fatt på oppgaven som leder.

– Som leder av RU får jeg sjansen til å gripe tak i de sakene jeg mener er de viktigste for en revolusjonær ungdomsorganisasjon i dagens Norge, forteller Aydar.

Som sekstenåring ble hun kjent med Rød Ungdom gjennom lokallaget i Fredrikstad.

– Jeg var brennende engasjert men skeptisk til å melde meg inn i et politisk parti. Jeg hater yrkespolitikere som gjør karriere på å tilegne seg verv og makt. Så oppdaget jeg at Rød Ungdom var noe annet, at de var revolusjonære og aktivister. Jeg fant ut at jeg ikke bare kunne klage på alt men måtte organisere meg, forteller Aydar.

– I lokallaget jobba jeg med mye forskjellig. Alt fra konsert for den lokale ungdomsklubben til aksjoner for bedre kollektivtransport, sier Aydar.

Aktuell antirasisme

En av sakene Aydar kommer til å prioritere høyt som RU-leder er antirasisme, en sak hun mener kommer til å være viktig for venstresida fremover.

– Det siste året har det skjedd utrolig mye på dette feltet! Vi har fått et sårt tiltrengt fokus på papirløse flyktninger, samtidig som vi er vitne til framgang blant høyreekstreme grupper i Europa. SOS Rasismes undergang og etableringen av en ny antirasistisk ungdomsorganisasjon i kjølvannet av dette har også bidratt til å aktualisere antirasismen. Lista bare fortsetter og fortsetter, sier Aydar.

– Man kan heller ikke komme fra at tragedien 22. juli har spilt en rolle i forhold til politiske klimaet i Norge. Utfordringa nå er å fylle paroler om mangfold, inkludering og demokrati med politisk innhold. Her har vi på venstresida fortsatt en lang vei å gå, sier Aydar.

Ikke nok med nettaktivisme

Det siste halvåret har det vært mye fokus rasisme på Internett, spesielt i kommentarfeltet på landets nettaviser. Aydar mener det er positivt at blant andre SV tar initiativ til å bekjempe rasistiske ytringer på nett. Likevel understreker hun at slik nettaktivisme ikke er nok i seg sjøl.



Påtroppende: Aydar er innstilt som ny RU-leder. Foto: Anja Rolland.

– Alt for lenge har høyresida fått stå uimotsagt når de legger fram såkalte fakta og statistikker om muslimer og innvandrere i Norge. Det har nærmest vært en vedtatt sannhet at alle innvandrere nekter å jobbe eller står på gata og selger dop, sier Aydar som mener at venstresida må ta noe av skylda for dette.

– Vi har vært for lite til stede når FrP og andre har malt et slikt bilde av innvandrere. Vi har rett og slett gått med på Siv Jensens premisser for debatten.

RU må være sjølsikre

Aydar mener man må etablere en nyansert og faktabasert debatt om innvandring og inkludering i Norge. Hun tror at dersom venstresida klarer å få debatten over på sin banehalvdel kan dette åpne for politisk gjennomslag som kan bekjempe både den statlige og hverdagslige rasismen i Norge.

– Her har Arbeiderpartiet, som største regjeringsparti, en stor rolle å spille! Regjeringa står i dag for en inhuman asyl- og integreringspolitikk som ikke ser hva slags ressurser innvandrere kan bidra med i landet vårt. Arbeiderpartiets holdning rundt arbeidstillatelse for asylsøkere er et ferskt eksempel på dette, sier Aydar.

– Den rødgrønne regjeringas asylinnstramninger i 2009 førte til at antallet asylsøkere som får innvilga arbeidstillatelse sank fra 92 til 42 %. I 2010 fikk bare hver femte voksne asylsøker rett til å søke arbeid.

Aydar mener det er avgjørende at Rød Ungdom kaster inn sine krefter i det antirasistiske arbeidet i tida framover. Det vil hun sjøl sørge for.

– Vi må bli mer sjølsikre i forhold til vår egen politikk, og stå for det vi mener. Ikke bare når det kommer til antirasisme, men i forhold til ideologien vår. Jeg ønsker å bruke de neste åra til å jobbe for at alle i Rød Ungdom er stolte over medlemskapet sitt.



Til Århus: RU-medlem Linn-Elise Øhn Mehlen skal til Danmark for å protestere mot rasisme. Foto: Åsmund Sunde Valseth.

Århus for mangfoldighet

RØD UNGDOM ANTIRASISME

Marte Teigen marte@sosialisme.no

I slutten av mars reiser antirasister fra Norge til Århus i Danmark for å demonstrere mot den høyreekstreme organisasjonen Danish Defence League (DDL). En av de som tar turen er RU-medlem Linn-Elise Øhn Mehlen.

– DDL har utlyst demonstrasjon i Århus 31. mars der det, ifølge dem selv, vil delta høyreekstreme fra ti forskjellige land. Formålet med demonstrasjonen er å lansere en felleseuropeisk paraplyorganisasjon med navnet European Defence League. Jeg drar til Danmark fordi DDLs hatske og menneskefiendtlige budskap ikke kan stå uimotsagt, forteller Mehlen.

Det europeiske anti-islamske nettverket DDL tilhører er ledet av den engelske organisasjonen English Defence League som er berykta for å mobilisere blant nazister og fotballhooligans til sine demonstrasjoner. Felles for grupperingene i England, Skandinavia og resten av Europa er at de hevder at Europas demokrati og kultur er truet av islamisme og sharialover.

– Dette er sjølsagt bare tull. Disse miljøene sprer fremmedfrykt under dekke av såkalt «religionskritikk» eller kamp mot ekstremisme. I virkeligheten hetser og sjikanerer de vanlige muslimer og sprer fordommer mot innvandrere generelt. Statistikken de viser til om «islamisering» av Europa holder heller ikke vann, sier Mehlen.

– Århus har i lang tid vært preget av høyreekstrem vold. Organisasjonene bak markeringa har klare forbindelser med nazistiske miljøer og de er voldelige. Vi kan ikke la høyreekstreme grupperinger få fotfeste i Skandinavia, derfor deltar Rød Ungdom på motdemonstrasjonen, forteller Mehlen.

Mange norske organisasjoner viser nå sin støtte til motdemonstrasjonen 31. mars. Demonstrasjonen har fått tittelen «Århus for mangfoldighet». Mehlen håper demonstrantene vil benytte dagen til å markere flertallets motstand mot høyreekstremisme og rasisme.

– Dette skal være en folkefest for demokrati, samhold og mangfoldighet! Jeg tror det er veldig viktig å vise nazistene at vi er flere og bedre enn dem.

– Jeg er sikker på at vi også denne gangen kommer til å slå rasistene i antall.

I hjemlige trakter forsøker høyreekstreme å etablere en norsk variant av English Defence League. 9. april 2011 mobiliserte Norwegian Defence League (NDL) til markering på Kontraskjæret i Oslo.

– NDL hadde på skamløst vis valgt samme dato som når Tyskland invaderte Norge i 1940. Det var et forsøk på å trekke paralleller mellom den tyske okkupasjonen og innvandrere som kommer til Norge i dag. Da samlet vi kreftene og arrangerte motdemonstrasjon. Vi endte opp med å være 100 antirasister per frammøtte fra NDL. Med det ble NDL en fiasko. Det samme skal vi sørge for i Århus, avslutter Mehlen.

- Norge må stanse deportasjonene av etiopere

ASYLPOLITIKK

Fredrik V. Sand fredrik@roedt.no

- Rødt krever at deportasjonene av etiopiere stoppes. Etiopierne frykter med god grunn ei framtid med stygge overgrep, fengsling, tortur og voldtekt, dersom de blir sendt til Etiopia. Det kan vi ikke akseptere, sier Rødt-leder Turid Thomassen.

Norge har som eneste land i Europa inngått en returavtale med Etiopia, noe som betyr at fra 15. mars i år kan alle etiopiere med avslag på asylsøknaden når som helst bli henta av politi og bli sendt ut av Norge.

- Etiopia er et diktatur, og Rødt reagerer sterkt på at Norge har inngått en avtale med dette regimet på et slikt område. Forholda i Etiopia er godt kjent for menneskerettighets- og bistandsorganisasjoner, men dessverre velger både regjeringa og utlendingsforvaltninga å se bort ifra denne kunnskapen, sier Thomassen.

- Mange voksne har vært her i 8-10 år, de har jobba og betalt skatt. De fleste etiopiske asylsøkere er politisk opposisjonelle, som har opplevd fengsling og tortur før de flykta. I dag lever de som papirløse i Norge, uten jobb eller rettigheter, sier Thomassen.

Rundt 460 asylbarn med avslag har bodd i Norge i tre år eller mer, ifølge tall fra UDI. 64 barn fra Etiopia blir berørt av returavtalen som Norge nå har inngått med landet. Til sammen bor det 1173 asylbarn i Norge, hvorav en tredel er født her.

- Regjeringa splitter familier og bryter med både utlendingsloven og FN's barnekonvensjon. Rødt insisterer



Rødt-leder: Turid Thomassen. Foto: Brage Aronsen.

på at regjeringa følger dette lovverket og ber om at hvert enkelt etiopisk barn får behandlet sin sak individuelt, og ikke bare sammen med foreldrenes, som det har vært praktisert hittil, sier Rødt-lederen.

Det foregår et bredt grasrotoppør mot regjeringas strenge asylopolitikk. Mange lokalsamfunn har danna aktive støttegrupper for lokale etiopiere som har bodd der i årevis.

- Dette understreker behovet for regulariseringsløsninger, der mennesker som har bodd i Norge en bestemt periode gis permanent opphold. Når barn som er født i Norge og har gått flere år i barnehage eller skole plutselig skal sendes ut, er dette helt i utakt med vanlige folks oppfatning av rett og galt, sier Thomassen.

Det er snart ett år sida den varsla stortingsmeldinga om barn på flukt skulle vært overlevert til Stortinget.

- Tidligere justisminister Knut Storberget uttalte at to-tre år i et barns liv er et hav av tid, og han sa at dette var et av temaene som skulle problematiseres i meldinga. Alle sakene som omfatter utsendelse av barn av asylsøkere, må stilles i bero til denne meldinga kommer, avslutter Rødt-lederen.

HVA SKJER?

28. mars

KONFERANSE OM SOSIAL DUMPING

P-hotels, Grensen 19, Oslo.
www.respublica.no

30. mars

FROKOSTMØTE OM EØS

Folkets hus, Oslo. www.neitileu.no

31. mars

ÅRHUS FOR MANGFOLDIGHET

Århus, Danmark. www.sosialisme.no

31. mars - 8. april

LÆRERFAGLIG STUDIETUR TIL PALESTINA

www.palestinakomiteen.no

27. april

BLITZ 30 ÅR

www.blitz.no

4. - 6. mai

LANDSMØTE I RØDT

Håndverkeren konferansesenter, Oslo. www.roedt.no

Tips oss om aktuelle

arrangementer!

Send en e-post til

brage@roedt.no.

ANNONSE:

KRISA: Forstå og slåss

Kommer Norge til å gå klar av den økonomiske krisa? Hva slags økonomisk politikk er mulig i Norge? Les mer i dette heftet fra Rødt! med artikler av Turid Thomassen, Torstein Dahle, Johan Petter Andresen og Dennis O'Neil.



Kun
50,-

Heftet kan bestilles på MARXISME.NO

ANNONSE:

Ny bok om krisa

Guenther Sandleben kritiserer teoriene om «finanskapitalens dominans» som årsak til krisa, og viser korleis krisa oppstod i produksjonen. Det er omvendt: Krisa i produksjonen skapte krisa i finansmarknaden. Det er ei systemkrise. 120 sider.



Kun
140,-

Kjøp boka på MARXISME.NO

ANNONSE:

Aktuelt fra Manifest:

DELTIDSFELLA



Johanna Skrutvold (21) er deltidsansatt i butikk. Hun drømmer om heltid.

4 av 10 sysselsatte kvinner i Norge jobber deltid. De tjener mindre, får lite innflytelse på arbeidsplassen og har ofte en mer uforutsigbar hverdag. Norske kvinners deltidsarbeid er en av vår tids viktigste likestillingsutfordringer.

Kjøp pamfletten på www.manifest.no

Bli medlem i Rødt!

Er du mot krigen i Afghanistan? Er du opptatt av miljø, rettferdig fordeling og styrking av velferdsstaten? Ønsker du et annet, mer solidarisk samfunnssystem? Da er Rødt partiet for deg!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50



Abonnér gratis på Rødt Nytt